

Obsah

Slovo úvodem	11
1 Stručná charakteristika imunologie a vývoje imunitního systému	12
<i>Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
2 Imunologická tolerance v reprodukci	14
<i>Vladimír Holáň</i>	
2.1 Tolerance semialogenního plodu – imunologický paradox	14
2.2 Imunitní systém	15
2.3 Imunologická tolerance	16
2.3.1 Mechanismy imunologické tolerance	17
2.3.2 Další imunologické mechanismy přispívající k toleranci plodu	18
2.3.3 Jiné neimunologické mechanismy podílející se na vztahu matka – plod	19
2.4 Prenatální vývoj imunity	19
2.5 Postnatální vývoj imunity	20
3 Imunologie a imunopatologie mužského pohlavního systému	22
<i>Jana Pěkníková, Zdenka Ulčová-Gallová, Jindřich Madar</i>	
3.1 Fyziologické ochranné mechanismy vývoje a zrání varlat	22
3.2 Vývoj spermií a autoimunitní poškození mužského pohlavního ústrojí	23
3.2.1 Spermatogeneze	23
3.2.2 Spermioogeneze	25
3.2.3 Imunopatologie	26
3.3 Vlastnosti semenné plazmy	27
3.4 Kazuistika – antispermatozoální autoprotilátky	28
4 Imunologie a imunopatologie ženského pohlavního ústrojí	30
<i>Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
4.1 Fyziologické ochranné mechanismy vývoje ovarií	30
4.2 Autoimunitní poškození ovarií	30
4.2.1 Antiovariální protilátky	31
4.2.2 Zona pellucida	31
4.3 Endometrióza	31
4.4 Kazuistika – suspektní předčasné ovariální selhání (POF) + IVF-ET	35
5 Imunologie oplození	39
<i>Jana Pěkníková, Zdenka Ulčová-Gallová, Jindřich Madar</i>	
5.1 Interakce spermie – zona pellucida vajíčka	39
5.1.1 Vazba spermie a vajíčka	40
5.1.2 Protilátky proti spermiím u ženy	42
5.1.3 Autoprotilátky proti zona pellucida	43

5.2	<i>In vitro</i> fertilizace (IVF) a imunita	44
5.2.1	Blokáda spermií autoprotilátkami	46
5.2.2	Blokáda interakce spermie - <i>zona pellucida</i> antizonálními protilátkami	46
5.2.3	Antispermatozoální protilátky u ženy	46
5.3	Kazuistika - pozitivní buněčná imunita a autoprotilátky proti <i>zona pellucida</i> + IVF-ICSI	47
6	Imunologie a imunopatologie těhotenství	51
	<i>Andrea Kestlerová, Jindřich Madar, Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
6.1	Fyziologické ochranné mechanismy v místě nidace zárodku	52
6.2	Imunopatologie implantace	53
6.3	Imunopatologie vývoje a funkce placenty	54
6.4	Imunologie preeklampsie.	55
6.5	Kazuistika - opakované potraty v I. trimestru, kombinovaná léčba + systémová enzymoterapie	59
7	Systémové autoimunity a gravidita	62
	<i>Karin Malíčková, Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
7.1	Definice	62
7.2	Etiologie, patogeneze, výskyt	62
7.3	Antifosfolipidové protilátky a antifosfolipidový syndrom	63
7.3.1	Fosfolipidy	63
7.3.2	Velmi stručná historie antifosfolipidových protilátek (APA)	63
7.3.3	Antifosfolipidové protilátky dnes	63
7.3.4	Podstata APA.	64
7.3.5	Významná protilátka proti annexinu V	65
7.3.6	Antifosfolipidový syndrom (APS)	66
7.4	Systémový <i>lupus erythematoses</i> (SLE).	67
7.5	Sjögrenův syndrom	68
7.6	Primární vaskulitidy	68
7.6.1	Takayasuova arteriitida (TA).	68
7.6.2	Syndrom Churga-Straussové (CSS)	69
7.7	Revmatoidní artritida (RA).	69
7.8	Polymyozitida/dermatomyozitida (PM/DM)	70
7.9	Systémová sklerodermie (SSc)	70
7.10	Možnosti imunointervenční terapie systémových autoimunitních onemocnění u těhotných žen	71
8	Orgánově specifické autoimunity a gravidita	74
	<i>Dana Nováková, Karin Malíčková, Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
8.1	Definice	74
8.2	Etiologie, patogeneze, výskyt	74
8.3	Autoimunitní endokrinopatie	75
8.3.1	Autoimunitní choroby štítné žlázy	75
8.3.2	Primární autoimunitní adrenokortikální insuficience	78
8.3.3	Autoimunitní hypofyzitida	78
8.3.4	Předčasné ovariální selhání (POF).	79
8.3.5	Autoimunitní polyglandulární syndromy (APS)	79
8.3.6	Izohormonální terapie autoimunitních endokrinopatií	80

8.4	Gastrointestinální autoimunity	81
8.4.1	Idiopatické střevní záněty (IBD)	81
8.4.2	Celiakie	82
8.5	Diabetes mellitus	82
8.5.1	Diabetes mellitus 1. typu	83
8.5.2	Těhotenský diabetes	83
8.5.3	Diabetes mellitus 2. typu	83
8.5.4	Plodnost mužů s diabetem	84
8.6	Roztroušená skleróza (RS)	84
8.7	Závěr	84
9	Astma a gravidita	87
	<i>Bronislava Novotná</i>	
9.1	Mezinárodní doporučení pro péči o astma v těhotenství	87
9.2	Fyziologické změny během těhotenství, respirační fyziologie	88
9.3	Faktory, které ovlivňují průběh astmatu	88
9.3.1	Obava z léčby a její odmítání	88
9.3.2	Režimová opatření	89
9.3.3	Hormonální vlivy	89
9.4	Diagnóza <i>asthma bronchiale</i>	89
9.4.1	Klasifikace průduškového astmatu	89
9.4.2	Diagnostika astmatu v těhotenství	90
9.4.3	Diferenciální diagnostika	91
9.4.4	Diagnostika alergie v těhotenství	92
9.5	Vliv těhotenství na astma a astmatu na těhotenství	92
9.5.1	Vliv těhotenství na astma	92
9.5.2	Vliv astmatu na těhotenství	93
9.6	Průběh astmatu v těhotenství	93
9.7	Péče o astma v těhotenství	94
9.7.1	Objektivní zhodnocení klinického stavu fetu a matky	94
9.7.2	Edukace a spolupráce	95
9.7.3	Farmakoterapie astmatu v těhotenství a její bezpečnost	96
9.7.4	Akutní astma	100
9.8	Onemocnění nejčastěji souběžně se vyskytující jak v těhotenství, tak u astmatu (komorbidity)	101
9.8.1	Rýma v těhotenství	101
9.8.2	Sinusitida	102
9.8.3	Opakované respirační infekty a imunitní funkce v graviditě	103
9.8.4	Gastroezofageální a extraezofageální reflux	103
9.8.5	Anemie	104
9.9	Astma během porodu	104
9.9.1	Inhalační beta ₂ -agonisté s rychlým nástupem účinku (RABA) a dlouhodobým účinkem (LABA) a porod	105
9.9.2	Porodnická péče o ženy s astmatem	105
9.10	Astma a laktace	105
9.11	Závěr	106

10 Jiné souvislosti s imunologií reprodukce	108
<i>Zdenka Ulčová-Gallová</i>	
10.1 Onkologická onemocnění a plodnost	108
10.2 Imunologická antikoncepce	109
11 Využití současných laboratorních metod v reprodukční imunologii	112
<i>Karin Malíčková, Marcela Drahošová, Zdenka Ulčová-Gallová, Jindřich Madar</i>	
11.1. Metody stanovení autoprotilátek	112
11.1.1 Protilátky proti ovariím	113
11.1.2 Protilátky proti <i>zona pellucida</i> (ZP)	113
11.1.3 Protilátky proti spermiím u žen i u mužů	114
11.1.4 Protilátky proti tyreoidální peroxidáze a tyreoglobulinu	116
11.1.5 Protilátky proti annexinu V	117
11.1.6 Antifosfolipidové protilátky (APA)	118
11.1.7 Protilátky proti tkáňové transglutamináze (tTG)	119
11.1.8 Antinukleární protilátky (ANA), protilátky proti extrahovatelným nukleárním antigenům (ENA)	119
11.1.9 Protilátky proti lamininu	121
11.1.10 Protilátky proti protrombinu	121
11.2 Metody stanovení buňkami zprostředkované imunity	121
11.2.1 T lymfocyty	121
11.2.2 NK buňky	123
11.2.3 Inhibice migrace leukocytů v přítomnosti antigenu	127
11.3 Metody stanovení cytokinů	128
11.4. Další faktory	130
11.4.1 Inhibin B	130
11.4.2 Antimülleriánský hormon (AMH)	130
11.4.3 Glykodelin (PP14, placentární protein)	131
11.5 Spermioqram dle standardů WHO 2010	131
11.5.1 Základní hodnocené parametry	131
11.5.2 Metoda CASA (<i>computer-aided sperm analysis</i>)	133
11.5.3 Normální hodnoty spermioqramu	133
11.5.4 Kvalita ejakulátu	134
11.6 Závěr	136
Závěr	138
<i>kolektiv autorů</i>	
Slovo o autorech	140
Seznam použitých zkratk	144
Rejstřík	148